

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

ul. Św. Jacka Odrowąża 1,
71-420 Szczecin

Szczecin, dnia listopada 2010 r.

LSZ-4101-16-03/2010
P/10/129

**Pan
Zbigniew Raczewski
Burmistrz Miasta
Białogardu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Urzędzie Miejskim w Białogardzie, zwanym dalej „Urzędem”, kontrolę w zakresie bankowej obsługi Miasta Białogardu w okresie od 1.01.2008 r. do 30.06.2010 r.

W związku z ww. kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 22.10.2010 r. Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Urzędu dotyczące realizacji umowy o obsługę bankową Miasta oraz zaciągania zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, pomimo stwierdzenia uchybień w zakresie kontrolowanej działalności.

1. Bankową obsługę budżetu Miasta Białogardu oraz miejskich jednostek organizacyjnych wykonywał Bank Polska Kasa Opieki S.A. Oddział w Białogardzie² na podstawie umowy z dnia 23.10.1998 r., zawartej na czas nieokreślony. Ww. umowa przewidywała brak prowizji od dokonywanych wpłat gotówkowych (i poleceń przelewu) na rzecz Miasta Białogard, na rachunki bankowe prowadzone przez Pekao, jak również brak opłat za: prowadzenie rachunków bankowych, pobieranie książeczek czekowych, potwierdzenia wykonania przelewu, realizację wpłat i wypłat gotówkowych z rachunku.

Urząd zawarł także umowę z Pekao na prowadzenie rachunków bankowych w walutach polskiej i wymiennej³ oraz umowę na świadczenie usługi „office banking”⁴, za wynagro-

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm. - zwanej dalej „ustawą o NIK”

² zwany dalej „Pekao”

³ w dniu 18.02.1999 r.

⁴ w dniu 16.11.2001 r.

dzeniem w kwocie 300 zł za aktywację oraz 1.080 zł rocznie za eksploatację systemu. Umowy rachunków bankowych zawarły także wszystkie jednostki organizacyjne Gminy Miejskiej Białogard (11 jednostek).

2. W latach 2007-2010 wydatki Miasta Białogardu za wykonywanie usług związanych z obsługą bankową budżetu Miasta, w tym opłaty, prowizje, odsetki i inne świadczenia związane z prowadzeniem rachunków bankowych Urzędu oraz 11 jednostek organizacyjnych Miasta pobierane przez Pekao wynosiły: 5.200 zł w 2007 r., 5.222 zł w 2008 r., 33.703,10 zł w 2009 r. oraz 3.729,60 zł w I półroczu 2010 r.

Urząd zawarł z Pekao umowę o odpłatne świadczenie usługi „Pekao collect”⁵, obejmującej szczegółową identyfikację pojedynczych płatności dokonywanych przez kontrahentów na rzecz Urzędu poprzez tworzenie w systemie „office banking” - wirtualnych numerów rachunków, na które te płatności miały być dokonywane⁶ oraz umowę o udzielenie odnawialnego kredytu w rachunku bankowym na pokrycie, występującego w trakcie 2009 r. deficytu budżetowego⁷. Ww. umowy zawierały zapisy dotyczące bezpieczeństwa dostępu do środków budżetowych.

3. Urząd korzystał z możliwości lokowania wolnych środków zgromadzonych na rachunku bieżącym i rachunku Miejskiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.⁸

W okresie od 1.01.2008 r. do 30.06.2010 r. Urząd 47-krotnie lokował na rachunkach negocjowanych lokat terminowych prowadzonych przez Pekao (o terminie od 7 do 26 dni) wolne środki występujące na rachunku bieżącym, uzyskując dochody z tytułu odsetek od tych lokat w łącznej kwocie 132.174,26 zł. Środki jakie znajdowały się na rachunku FOŚiGW były lokowane w ww. okresie na lokatach nocnych „Overnight”. Z tego tytułu w okresie od 1.01.2008 r. do 30.06.2010 r. uzyskano dochody w łącznej kwocie 5.890,29 zł.

4. W latach 2008 – 2010 (I półrocze) Miasto Białogard nie emitowało obligacji komunalnych, natomiast zaciągało kredyty inwestycyjne w łącznej kwocie 12.881.684,32 zł, z czego 9.256,6 tys. zł w 2008 r., 2.231,3 tys. zł w 2009 r. oraz 1.393,8 tys. zł w I półroczu 2010 r.

W ww. okresie, zgodnie z warunkami określonymi w art. 169 ust. 1 i art. 170 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30.06.2005 r. o finansach publicznych⁹, łączna kwota przypadających do spłat kredytów nie przekraczała 15% planowanych na dany rok dochodów i wynosiła odpowiednio

⁵ w dniu 31.07.2009 r.- na czas określony do dnia 30.06.2010 r.

⁶ za wynagrodzeniem w kwocie 0,40 zł za jedną operację (do 2500 przelewów) oraz 0,30 zł za jedną operację (powyżej 2500 przelewów).

⁷ w dniu 30.07.2009 r.

⁸ zwanym dalej „FOŚiGW”

⁹ Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm. zwana dalej „ufp”

11,4% w 2008 r., 7,6% w 2009 r. oraz 3,8% w 2010 r. zaś łączna kwota długu publicznego nie przekraczała 60% wykonanych w danym roku dochodów i wynosiła 25,9% w roku 2008, 22,5% - w 2009 r. oraz 35,5% - w I półroczu 2010 r.

NIK objęła badaniem 5 kredytów inwestycyjnych zaciągniętych przez Miasto w latach 2008 – 2010 (do 30.06.) w łącznej kwocie 6.500 tys. zł, tj: kredyt zaciągnięty w 2008 r. z linii EBI¹⁰ na realizację zadania „Przebudowa ul. Noskowskiego w Białogardzie wraz z kanalizacja deszczową” w kwocie 1.500 tys. zł, kredyt zaciągnięty w 2009 r. z linii EBI na zadanie „Rewitalizacja Starego Miasta w Białogardzie – II etap” w kwocie 2.600 tys. zł oraz 3 kredyty zaciągnięte w I półroczu 2010 r. z linii EBI na realizację zadania „Przebudowa ul. Drzymały, Mickiewicza, Nowowiejskiego w Białogardzie” w łącznej kwocie 2.400 tys. zł.

We wszystkich badanych przypadkach Burmistrz posiadał upoważnienie Rady Miejskiej w Białogardzie do zaciągnięcia kredytu, zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. c ustawy z dnia 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym¹¹, oraz uzyskał pozytywną opinię składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie,¹² co do możliwości spłaty ww. kredytu, wymaganą w art. 83 ust. 2 ufp oraz art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych.¹³

Kredytodawcy ww. kredytów zostali wybrani, według art. 39 ustawy z dnia 29.01.2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁴, w trybie przetargu nieograniczonego. Urząd we wszystkich przypadkach, szacując przedmiot zamówienia, uwzględnił elementy wymienione w art. 34 ust. 4 pzp, specyfikacje istotnych warunków zamówienia¹⁵ zawierały elementy określone w art. 36 pzp, a wybór najkorzystniejszej oferty dokonany został na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w siwz, co było zgodne z art. 91 ust.1 pzp.

W przypadku kredytu udzielonego przez PKO BP SA na przebudowę ul. Noskowskiego w Białogardzie w kwocie 1.500 tys. zł, do protokołu postępowania o udzielenie zamówienia nie załączono oświadczeń, o których mowa w art. 17 ust. 2 pzp, ówczesnego Burmistrza, który podpisał ww. umowę oraz ówczesnego zastępcy Burmistrza, który dokonał wyboru kredytodawcy i zatwierdził ww. protokół, co było niezgodne z art. 96 ust 2. pzp. W pozostałych przypadkach Urząd przechowywał oświadczenia zgodnie z art. 97 ust. 1 pzp.

5. Plany kontroli wewnętrznej Urzędu na lata 2008 – 2010 nie obejmowały zagadnień związanych z bankową obsługą budżetu Miasta, takiej kontroli nie przeprowadzała w ww.

¹⁰ z grantem ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego

¹¹ Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, ze zm.

¹² zwanej dalej „RIO”

¹³ Dz.U. Nr 157, poz. 1240, ze zm. – zwana dalej „uofp”

¹⁴ Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm., zwana dalej „pzp”

¹⁵ zwanej dalej „siwz”

okresie także Rada Miejska w Białogardzie ani inne, poza RIO, instytucje kontroli zewnętrznej. Rejestry skarg składanych do Urzędu i Rady Miejskiej nie zawierały w ww. okresie skarg dotyczących obsługi bankowej prowadzonej przez Pekao.

Po przeprowadzeniu kontroli w zakresie bankowej obsługi budżetu Miasta w latach 1999-2008 przez RIO, kolegium RIO, uznało, że w momencie zawierania umowy (tj. w dniu 23.10.1998 r.) na ww. usługi nie było potrzeby stosowania ustawy o zamówieniach publicznych, ponieważ umowa ta była nieodpłatna. RIO nie wydała zaleceń pokontrolnych w zakresie spraw związanych z obsługą bankową.

W latach 2008-2010 (I półrocze) w Urzędzie nie prowadzono audytu wewnętrznego i nie zatrudniano audytora wewnętrznego, co było niezgodne z art. 49 ust. 2 ufp w związku z § 2-3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24.06.2006 r. w sprawie kwot, których przekroczenie powoduje obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych.¹⁶

W dniu 16.08.2010 r. Burmistrz, z naruszeniem przepisu art. 7 ust. 3 pzp, zawarł z firmą audytorską z Koszalina umowę na prowadzenie w okresie od 1.09.2010 r. do 31.12.2011 r. audytu wewnętrznego w Urzędzie i jednostkach podległych Miastu Białogard, za wynagrodzeniem łącznym w kwocie 74.176 zł z podatkiem VAT (60.800 zł netto). Zlecenie ww. usług nastąpiło bez zastosowania trybu przewidzianego przepisami pzp, co było niezgodne z art. 3 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 4 pkt 8 pzp. Na podstawie ww. przepisów Urząd zobowiązany był do stosowania przepisów pzp dla zamówień powyżej 14.000 EUR, tj. 53.746 zł bez podatku VAT.

W trakcie kontroli Pan Burmistrz przedłożył aneks z 18.10.2010 r. do ww. umowy zmieniający wysokość wynagrodzenia za usługi audytorskie do kwoty 64.416 zł brutto (52.800 zł netto). Według wyjaśnień Pana Burmistrza w umowie zawartej w dniu 16.08.2010 r. omyłkowo wpisana została kwota wynagrodzenia miesięcznego.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- 1) *przeszkolenie pracowników odpowiedzialnych za przygotowanie i przeprowadzenie postępowań o udzielanie zamówień publicznych, w celu wyeliminowania w ich pracy omyłek;*
- 2) *rozważenie powołania w strukturze organizacyjnej Urzędu komórki audytu wewnętrznego.*

¹⁶ Dz.U. Nr 112, poz. 763

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie oczekuje od Pana Burmistrza w terminie miesięcznym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.